

Centrālā finanšu un līgumu aģentūra

Vadlīnijas pretendentu kvalifikācijas prasību izstrādei
finanšu ekonomisko aprēķinu sagatavošanas
pakalpojuma iepirkuma veikšanai

(Publiskajiem partneriem –
Publisko iepirkumu likuma subjektiem)

Rīgā

2021.gada maijs

SATURS

Saturs	2
Terminu skaidrojums	3
Ievads	4
1. FEA SAGATAVOŠANAS iepirkuma priekšmets un mērķis.....	5
2. FEA SAGATAVOŠANAS IEPIRKUMA pretendentu kvalifikācijas prasību izstrādes ieteikumi	8
2.1. Kas var būt pretendents?.....	10
2.2. Kādas normatīvo aktu prasības par apakšuzņēmējiem ir jāņem vērā iepirkuma nolikuma izstrādē ?.....	11
2.3. Atbilstība profesionālās darbības veikšanai	12
2.4. Prasības saimnieciskajām un finanšu iespējām	14
2.5. Prasības pieredzei un profesionālajām iespējām.....	15
2.6. Prasības iesaistītajam personālam	18
2.7. Prasības kvalitātes vadības nodrošināšanai.....	18
2.8. Eiropas vienotais iepirkumu dokuments	19
3. FEA pretendentu kvalifikācijas prasību piemēri	21
3.1. Atbilstība profesionālās darbības veikšanai	21
3.2. Prasības saimnieciskajam un finansiālajam stāvoklim	22
3.3. Tehniskās un profesionālās spējas.....	23
3.4. Prasības pretendenta piedāvātajiem speciālistiem	24
4. Vispārīgi ieteikumi Nolikuma izstrādei.....	28
Izmantoto informācijas avotu saraksts.....	30
PPP kompetences centra kontaktinformācija	31

TERMINU SKAIDROJUMS

CFLA	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra, kas ir PPP likumā noteiktā uzraudzības institūcija, kā arī pilda PPP kompetences centra funkciju.
EVIPD	Eiropas vienotais iepirkumu dokuments (<i>ESPD - European Single Procurement Document</i>)
EUROSTAT	Eiropas Savienības statistikas iestāde, kas minēta Regulas (EK) Nr. 223/2009 6.panta 1.punktā un kas izstrādā, sagatavo un izplata Eiropas statistiku saskaņā ar profesionālās neatkarības, taisnīguma, objektivitātes, ticamības, statistiskas konfidencialitātes un izmaksu lietderības principiem. Eurostat tostarp sniedz <i>Ex ante</i> vai <i>Ex post</i> atzinumus par Partnerības līguma atbilstību statistiskajai ārpus bilances uzskaitēi.
FEA	Finanšu un ekonomiskie aprēķini
FM	Finanšu ministrija
Iepirkums	Iepirkums atbilstoši Publisko iepirkumu likuma 9.pantam vai kāda no iepirkuma procedūrām atbilstoši Publisko iepirkumu likuma 8.panta pirmajai daļai
IUB	Iepirkumu uzraudzības birojs
MKN	Ministru kabineta noteikumi, tekstā tiek lietots ar attiecīgā normatīva akta numuru (piemēram, MKN Nr.1152, kas nozīmē Ministru kabineta noteikumi Nr.1152). Pilno normatīva akta nosaukumu un hipersaiti ir iespējams aplūkot izmantoto informācijas avotu sarakstā.
PIL	Publisko iepirkumu likums
PPP	Publiskā un privātā partnerība ir ilgtermiņa sadarbība starp publisko partneri un privāto partneri, kas vērsta uz sabiedrības vajadzību nodrošināšanu būvdarbu izpildē vai pakalpojumu sniegšanā. PPP tiek īstenota uz Partnerības līguma pamata. Vienu Partnerības līgumu var slēgt viens vai vairāki publiskie partneri un viens vai vairāki privātie partneri.
PPPL	Publiskās un privātās partnerības likums
Publiskais partneris	Šo vadlīniju izpratnē - Publisko iepirkumu likuma subjekts, kas minēts PPPL 1.panta 15.un 16.punktā
SPSIL	Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums

IEVADS

Vadlīnijas pretendentu kvalifikācijas prasību izstrādei finanšu ekonomisko aprēķinu sagatavošanas pakalpojuma iepirkuma veikšanai (turpmāk - Vadlīnijas) ir publiskās un privātās partnerības (turpmāk - PPP) kompetences centra izstrādāts informatīvs materiāls.

Vadlīnijas, ņemot vērā specifisku iepirkuma priekšmetu, ir izstrādātas ar mērķi sniegt atbalstu potenciālajiem PPP projektu īstenotājiem (valsts pārvaldes iestādēm un pašvaldībām) kvalifikācijas prasību sagatavošanai finanšu un ekonomisko aprēķinu (turpmāk – FEA) izstrādes iegādei (turpmāk – FEA iepirkums). Ņemot vērā, ka Publisko iepirkumu likuma (turpmāk – PIL) regulējums ir līdzīgs Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma (turpmāk – SPSIL) regulējumam, šīs vadlīnijām ir ieteikuma raksturs arī potenciālajiem PPP projektu īstenotājiem – SPSIL subjektiem.

Vadlīnijas publiskajam partnerim ir izmantojamas brīdī, kad tas secina, ka projekta realizācija ir iespējama, izmantojot PPP modeli, un normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā ir pieņēmis lēmumu par FEA izstrādi, piesaistot ārējus konsultantus. Papildus publiskais partneris var izvērtēt iespēju FEA sagatavot ar paša spēkiem.

Vadlīnijas neiekļauj visa FEA iepirkuma nolikuma ar pielikumiem izstrādes ieteikumus, bet gan vispārējos ieteikumus FEA pretendentu atlases prasību izstrādei. Publiskajam partnerim ir jāņem vērā, ka tam, sagatavojot iepirkuma dokumentāciju, ir saistošs PIL, kā arī izmantojami Iepirkumu uzraudzības biroja (turpmāk - IUB) mājaslapā publicētie informatīvie materiāli un skaidrojumi.

Vadlīnijām ir ieteikuma raksturs.

Vadlīnijas ir izstrādātas 2021.gada maijā, pamatojoties uz spēkā esošo normatīvo aktu prasībām. Publiskajam partnerim ir jāņem vērā, ka normatīvo aktu izmaiņu gadījumā Vadlīniju attiecīgas sadaļas var kļūt neaktuālas un ir jāizmanto aktuāls regulējums.

Vadlīnijas nākotnē varētu tikt papildinātas vai precizētas, aicinām ņemt vērā CFLA mājaslapā publicēto aktuālo vadlīniju redakciju, kā arī ņemt vērā IUB mājaslapā pieejamo informāciju par PIL (SPSIL) piemērošanas aktualitātēm.

Vadlīnijās ir iekļauts izmantoto informācijas avotu saraksts, kur iekļautas hipersaites uz Vadlīniju izstrādes laikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

1. FEA SAGATAVOŠANAS IEPIRKUMA PRIEKŠMETS UN MĒRĶIS

Lai nonāktu pie secinājuma par PPP projekta īstenošanas iespējamību un nepieciešamību, sākotnēji publiskajam partnerim ir jāidentificē nodrošināma ilgtermiņa sabiedrības **vajadzība**. Tālāk publiskais partneris apzina vairākus iespējamus **risinājumus** konkrētās sabiedrības vajadzības nodrošināšanai un, ja PPP tiek atzīts par vienu no tiem, publiskajam partnerim ir jāizstrādā FEA.¹

Katra publiskā partnera pienākumu izstrādāt FEA PPP projekta realizācijai paredz Publiskās un privātās partnerības likuma (turpmāk - PPPL) 14.pants.

Nemot vērā, ka jebkurš PPP projekts ir ilgtermiņa sadarbība starp publisko un privāto sektoru, kas paredz publiskā sektora ilgtermiņa ieguldījumus, PPPL paredz FEA mērķi un nosaka, ka FEA veikšana ir nepieciešama, lai noteiktu:

- PPP piemērojamību konkrētā projekta īstenošanā, raugoties no publiskās personas finanšu resursu racionālas un efektīvas izmantošanas viedokļa,
- to, kāds PPP līgums slēdzams, lai veiksmīgi īstenotu attiecīgo būvdarbu veikšanas vai pakalpojumu sniegšanas projektu.

Turklāt minētais izvērtējums ir jāveic, ņemot vērā potenciālā PPP līguma ietekmi uz valsts budžeta ilgtermiņa saistību apjomu un vispārējās valdības sektora budžeta bilanci un parādu.

Atbilstoši MKN Nr.1152 2.punkta prasībām "Publiskais partneris ir atbildīgs par potenciālā publiskās un privātās partnerības projekta [...] finanšu un ekonomisko aprēķinu veikšanu (līdz ar to arī par tajos sniegto ziņu pareizību un precizitāti) un publiskās un privātās partnerības līguma veida un paredzētās līgumcenas noteikšanu."

Sagatavojot FEA, publiskais partneris izmanto Finanšu ministrijas (turpmāk -FM) un CFLA izstrādātos ieteikumus par FEA iekļaujamo vai tiem pievienojamo informāciju.

¹ Publiskās un privātās partnerības finanšu un ekonomisko aprēķinu izstrādes vadlīnijas, 7.lp., CFLA, 2019.gads, pieejamas https://www.cfla.gov.lv/userfiles/files/PPP_FEA_vadlinijas_18032019.pdf , aplūkotas 10.05.2021.

No visa iepriekš minētā ir secināms, **ka FEA iepirkuma priekšmets** ir pakalpojums (FEA izstrāde), kura saturā iekļauj ne tikai finanšu aprēķinu veikšanu, kas pierāda projekta dzīvotspēju ilgtermiņā, tai skaitā objekta ilgtermiņa uzturēšanas izdevumus, bet arī ievērojamu dažādas informācijas analīzes sadaļu, sākot ar tiesību aktu analīzi, kas, piemēram, nosaka attiecīgā publiskā partnera ilgtermiņa attīstības stratēģiju un darbības pamatojumu, beidzot ar detalizētu projekta īstenošanas vietas analīzi un labākās īstenošanas vietas analīzes veikšanu, kā arī detalizētas risku sadales analīzi starp publisko un privāto partneri. Katram publiskajam partnerim ir rūpīgi jāizvērtē savas finansiālās iespējas un to, kādu pakalpojumu apjomu tas vēlas saņemt FEA iepirkuma rezultātā, respektīvi, vai tikai FEA izstrādi un saskaņošanu ar CFLA un FM, vai arī papildu konsultāciju pakalpojumus, piemēram, iepirkuma partnerības iepirkuma dokumentācijas sagatavošanas un iepirkuma norises laikā, komunikācijā ar EUROSTAT u.tml.

FEA iepirkuma mērķis ir izvēlēties maksimāli kvalitatīvāku FEA izstrādes pakalpojuma sniedzēju, kas izstrādās FEA atbilstoši attiecīgajā periodā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām un faktiskajai situācijai, efektīvi komunicēs ar institūcijām (CFLA un FM), kas PPPL un MKN Nr.1152 noteiktajā kārtībā sniedz atzinumus par:

- sagatavotajos FEA iekļautajiem pieņēmumiem un risku sadali starp publisko partneri un privāto partneri publiskās un privātās partnerības līgumā (CFLA atzinums);
- sagatavotajos FEA minēto nosacījumu paredzamo ietekmi uz valsts budžeta ilgtermiņa saistību apjomu un valsts parādu (FM atzinums).

Publiskā partnera brīva izvēle ir FEA iepirkuma priekšmetā iekļaut tikai FEA izstrādes pakalpojumus, vai arī paredzēt, ka pēc FEA izstrādes pakalpojuma sniedzējam ir, piemēram, jāpiedalās arī partnerības iepirkuma dokumentācijas izstrādē un jāsniedz konsultatīvs atbalsts. Kas nozīmē, ka publiskajam partnerim ir rūpīgi jāizvērtē, kādas kvalifikācijas prasības būtu jāiestrādā iepirkuma nolikumā, lai nodrošinātu kvalitatīva pakalpojuma saņemšanu.

Lai noteiktu FEA iepirkuma paredzamo līgumcenu, ir ieteicams veikt tirgus izpēti, atbilstoši IUB izstrādātajiem ieteikumiem un izmantojot IUB piedāvātās metodes². Veicot tirgus izpēti, noteikti ir vērts IUB mājaslapas paziņojumu

² <https://www.iub.gov.lv/lv/skaidrojumi-un-ieteikumi> (Iepirkumu uzsākšana), <https://www.iub.gov.lv/lv/ieteikumi-pasutitajiem-sabiedrisko-pakalpojumu-sniedzējiem-un-finansejuma-sanemejiem-tirgus-izpetes-veiksana> aplūkots 10.05.2021.

sadaļas meklēšanas logā³ vai Elektronisko iepirkumu sistēmas iepirkumu meklētajā meklēšanas logā⁴, piemēram, pēc atslēgvārdiem "finanšu ekonomisko aprēķinu" bez locījuma vai citiem atslēgvārdiem meklēt iepirkumus FEA izstrādei, kas ir tikuši veikti līdz šim. Pēc kā, noskaidrojot jau veikto iepirkumu dalībniekus, nosūtīt tiem savu provizoriski definēto FEA iepirkuma saturu un plānoto līguma izpildes termiņu ar lūgumu norādīt provizoriskās FEA izstrādes izmaksas. Tādā veidā publiskais partneris provizoriski definēs gan sava FEA iepirkuma saturu un izpildes termiņu, gan atbilstoši PIL regulējumam izvēlēsies korektu likumā paredzēto procedūru FEA iepirkuma veikšanai. Svarīgi iepirkuma līguma izpildes termiņa plānošanā ņemt vērā laiku publiskā partnera rīcībā esošās ievadinformācijas analīzei vai tādas iegūšanai, lai nodrošinātu FEA atbilstošu kvalitāti, FEA aprakstošās daļas un aprēķinu izstrādei, ņemot vērā visas MKN Nr.1152 noteiktās prasības, kā arī nepieciešamo laiku FEA saskaņošanai ar CFLA un FM. Atbilstoši MKN Nr.1152 23. un 33.punkta prasībām gan CFLA, gan FM savus atzinumus sagatavo un sniedz 20 darbdienų laikā pēc FEA vai to precizējumu saņemšanas, bet attiecīgi publiskajam partnerim ir jāieplāno laiks arī neformālajai komunikācijai un precizējumu veikšanai saskaņā ar CFLA un FM norādījumiem.

Svarīgi, ka pretendentu kvalifikācijas prasības nosakāmas atkarībā no FEA iepirkuma tehniskajā specifikācijā noteiktajiem darba uzdevumiem.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto, turpmākajās šo Vadlīniju sadaļās PPP Kompetences centrs ir sagatavojis praktiskus ieteikumus FEA kvalifikācijas prasību izstrādei.

³ <https://info.iub.gov.lv/lv/meklet> aplūkots 10.05.2021.

⁴ <https://www.eis.gov.lv/EKEIS/Supplier/> aplūkots 10.05.2021.

2. FEA SAGATAVOŠANAS IEPIRKUMA PRETENDENTU KVALIFIKĀCIJAS PRASĪBU IZSTRĀDES IETEIKUMI

Sagatavojot FEA iepirkuma dokumentāciju, publiskajam partnerim ir jāievēro PIL normas. Savukārt, ja publiskais partneris ir SPSIL subjekts – SPSIL normas.

Iepirkumu jautājumos atbalsta un uzraudzības institūcija valstī ir IUB, kas savā mājaslapā⁵ apkopo visu aktuālo informāciju nozarē (tai skaitā biežāk uzdotos jautājumus, biežāk pieļautās kļūdas iepirkumos, informatīvos materiālus normatīvo aktu regulējuma izpratnei, video materiālus no apmācībām, iepirkuma dokumentācijas paraugus u.c. informāciju, veic datu vizualizāciju, kas palīdz izprast veikto iepirkumu īpatsvaru attiecīgajās nozarēs, nodrošina iepirkumu paziņojumu meklēšanu), kas noderēs jebkuram publiskajam partnerim iepirkuma dokumentācijas izstrādē.

Atbilstoši PIL regulējumam publiskajam partnerim ir jāveic iepirkuma dokumentācijas izstrāde. Svarīgi ir ņemt vērā, ka iepirkuma dokumentācija nav tikai iepirkuma nolikums, bet gan iepirkuma nolikums ar visiem tā pielikumiem, tai skaitā, piemēram, veidlapām, kuru aizpildīšanu paredz iepirkuma nolikums, tehnisko specifikāciju, finanšu piedāvājuma veidnes paraugu, līguma projektu ar visiem tā pielikumiem.

Iepirkuma nolikuma izstrādē būtu jāņem vērā IUB sagatavotos informatīvos materiālus par iepirkuma dokumentācijas sagatavošanu, par biežāk pieļautajām kļūdām iepirkuma dokumentācijā⁶, kā arī IUB publicētās iepirkuma nolikuma veidnes⁷, attiecīgi tās pielāgojot publiskā partnera vajadzībām FEA iepirkuma ietvaros.

Tā, piemēram, IUB mājaslapā ir izveidota atsevišķa sadaļa ar nosaukumu "*Prakses piemēri (iepirkuma dokumentācija)*", kur IUB piedāvā iepazīties ar

⁵<https://www.iub.gov.lv/lv>, <https://www.iub.gov.lv/lv/biezakie-jautajumi>, <https://www.iub.gov.lv/lv/prakses-piemeri-iepirkuma-dokumentacija>, <https://www.iub.gov.lv/lv/e-macibas>, <https://info.iub.gov.lv/lv/visual>, <https://info.iub.gov.lv/lv/meklet>, aplūkotas 10.05.2021.

⁶<https://www.iub.gov.lv/lv/skaidrojumi-un-ieteikumi>, <https://www.iub.gov.lv/lv/jaunums/top-10-neatbilstibas-iepirkuma-dokumentacija>, [https://www.iub.gov.lv/sites/iub/files/content/Skaidrojumi%20\(no%2018.05\)/vadlinijas_ak_solis_pa_solim_20190708.pdf](https://www.iub.gov.lv/sites/iub/files/content/Skaidrojumi%20(no%2018.05)/vadlinijas_ak_solis_pa_solim_20190708.pdf), aplūkotas 10.05.2021.

⁷ <https://www.iub.gov.lv/lv/prakses-piemeri-iepirkuma-dokumentacija>, aplūkota 10.05.2021.

prakses piemēriem (tai skaitā pakalpojumu (atgādinām, ka FEA izstrādes iepirkums ir pakalpojuma iepirkums) iepirkumu dokumentācijai) - iepirkuma procedūras dokumentāciju, par kuru ir sniegts pozitīvs atzinums (proti, nav konstatētas būtiskas neatbilstības), veicot Eiropas Savienības fondu projektu iepirkumu pirmspārbaudes. Papildus IUB šajā pašā sadaļā ir publicējis paraugnolikumus (tai skaitā pakalpojumu iepirkumam) pašvaldību vai citu pasūtītāju organizētiem iepirkumiem, kuru mērķis ir:

- atvieglot publisko iepirkumu organizēšanu pašvaldībās vai citās iestādēs saskaņā ar PIL un
- veicināt efektivitāti un godprātību publiskajos iepirkumos.⁸

Papildus palīgmateriāls, kas palīdzēs izstrādāt kvalitatīvu FEA iepirkuma nolikumu, ir pieejams tīmekļa vietnē “ES fondi”, sadaļā “Vadlīnijas un skaidrojumi”⁹ apakšsadaļā “Iepirkumu veikšana” 7.2. apakšpunkta “Metodika par iepirkumu pirmspārbaudi veikšanu sadarbības iestādei Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas periodā” (iepirkumiem, kas izsludināti no 2017.gada 1.marta)” pielikumos (.zip formāta fails). Minētajā failā ir iekļautas pārbaudes lapas ar jautājumiem dažādu iepirkuma nolikumu izstrādei, atbildot uz kuriem kļūdu līmenis dokumentācijas izstrādes laikā ievērojami samazināsies.

Savu vajadzību formulēšana ir pasūtītāja (konkrētajā gadījumā publiskā partnera) prerogatīva, tādējādi tam ir tiesības izvirzīt iepirkuma dokumentos savām vajadzībām atbilstošas, objektīvi pamatotas prasības, kurām jābūt formulētām atbilstoši PIL nosacījumiem. Publiskais partneris ir tiesīgs noteikt konkurences ierobežojumus dalībai iepirkumā, ievērojot, ka iepirkuma dokumentos noteiktās prasības ir atbilstošas publiskā partnera vajadzībām un ir pamatotas.

Sagatavojot FEA iepirkuma nolikumu un izstrādājot pretendentu kvalifikācijas prasības, būtu ieteicams **nodrošināt, ka tās ir:**

- **samērīgas** ar iepirkuma priekšmetu un tā paredzamo līgumcenu¹⁰;
- **nediskriminējošas** (piemēram, ierobežoti ārvalstu piegādātāji);
- **vienlīdzīgi** noteiktas pret visiem pretendentiem.

⁸ <https://www.iub.gov.lv/lv/prakses-piemeri-iepirkuma-dokumentacija> , aplūkots 29.04.2021.

⁹ <https://www.esfondi.lv/vadlinijas-skaidrojumi> , aplūkots 29.04.2021.

¹⁰ sk. Augstākās tiesas 29.12.2015. spriedums lietā SKA-1170/2015

Iepirkuma nolikuma prasību mērķis nav izvirzīt formālus iepirkuma kvalifikācijas kritērijus, bet šo prasību noteikšana ir vērsta (tai jābūt vērstai) uz iepirkuma mērķu sasniegšanu. Ja publiskais partneris, izmantojot rīcības brīvību, iepirkuma nolikumā izvirzījis konkrētas prasības, tad no tām ir jāvadās, pārbaudot iepirkumā iesniegtos piedāvājumus un pieņemot lēmumu par iepirkuma uzvarētāju ¹¹. Attiecīgi, nosakot pretendenta un tā pasaistīto speciālistu kvalifikācijas prasības, publiskajam partnerim primāri ir jāņem vērā sava vajadzība un kvalitāte, kādā tas vēlās saņemt pakalpojuma izpildi, kā arī jāatceras par vispārīgiem principiem, lai konkurence iepirkumā netiktu nepamatoti ierobežota.

2.1. KAS VAR BŪT PRETENDENTS?

Pretendents var būt fiziskā vai juridiskā persona, kā arī šādu piegādātāju apvienība jebkurā to kombinācijā, kas piedāvā sniegt pakalpojumus un ir iesniegusi piedāvājumu iepirkumam atbilstoši nolikuma prasībām.

Publiskais partneris **nav tiesīgs** noteikt konkrētu juridisko statusu, kādā piegādātāju apvienībām ir jāorganizējas, lai iesniegtu piedāvājumu iepirkumā. Tā, piemēram, kvalifikācijas prasība, kas paredz, ka pretendents, lai iesniegtu piedāvājumu ir jāreģistrējas Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra komercreģistrā ir uzskatāma par konkurenci ierobežojošu prasību un nav pieļaujama (skat. arī šo vadlīniju 2.3.sadaļu). Piegādātāju apvienības dalībnieki, iesniedzot piedāvājumu iepirkumā, ir tiesīgi savā starpā nodalīt atbildības apjomu, kā rezultātā, piemēram, kāds no piegādātāju apvienības dalībniekiem var nebūt finansiāli atbildīgs par iepirkuma līguma izpildi.

Publiskais partneris nolikumā iekļauj norādes par to, kā prasības attiecībā uz saimniecisko un finansiālo stāvokli vai tehniskajām un profesionālajām spējām izpildīt piegādātāju apvienībām, ņemot vērā šādus nosacījumus:

- prasības saimnieciskā un finansiālā stāvokļa apliecināšanai samērīgi būtu noteikt vienīgi attiecībā uz tādiem piegādātāju apvienības dalībniekiem, uz kuru saimnieciskajām un finansiālajām iespējām piegādātājs balstās un kuri būs finansiāli atbildīgi par līguma izpildi; tās nedrīkst attiecināt uz katru piegādātāju apvienības dalībnieku;

¹¹ sk. Augstākās tiesas 04.06.2020. spriedums lietā SKA-619/2020

- prasības tehniskajām un profesionālajām spējām publiskais partneris var noteikt tādējādi, ka tās var izpildīt piegādātāju apvienības dalībnieki kopā (proti, summējot tās dalībnieku spējas);
- ņemot vērā iepirkuma priekšmeta specifiku vai sarežģītību, publiskais partneris var paredzēt, lai noteiktus īpaši svarīgus uzdevumus pildītu pats pretendents vai personu apvienības dalībnieks, kam attiecīgās spējas piemīt, taču tas nenozīmē darba apjoma noteikšanu procentos.

2.2. KĀDAS NORMATĪVO AKTU PRASĪBAS PAR APAKŠUZŅĒMĒJIEM IR JĀŅEM VĒRĀ IEPIRKUMA NOLIKUMA IZSTRĀDĒ ?

Pretendents ir tiesīgs nodot apakšuzņēmējiem veicamos darbus pretendenta izvēlētajā apjomā, vienlaikus galvenais uzņēmējs saglabās atbildību par šo darbu izpildi attiecībā pret publisko partneri. Publiskajam partnerim nav tiesību ierobežot apakšuzņēmējiem nododamo darbu apjomu.

Ja tas ir nepieciešams konkrētā līguma izpildei, pretendents ir tiesības balstīties arī uz citu personu **saimnieciskajām un finansiālajām iespējām**. Iepirkuma nolikumā var iekļaut prasību, ka:

- balstīšanās gadījumā piegādātājam jāiesniedz publiskajam partnerim (pasūtītājam) pierādījumi, piemēram, personu apliecinājumi vai vienošanās par sadarbību konkrētā līguma izpildē, ka pretendenta rīcībā būs nepieciešamie resursi;
- lai pretendents un persona, uz kuras saimnieciskajām un finansiālajām iespējām tas balstās, ir solidāri atbildīgi par iepirkuma līguma izpildi.

Ja iepirkuma komisija nolikumā nav paredzējusi nosacījumu par pretendenta un personas, uz kuras saimnieciskajām un finansiālajām iespējām tas balstās, solidāro atbildību, un ja piegādātājs ir balstījies uz citas personas saimnieciskajām un finansiālajām iespējām, iepirkuma norises gaitā iepirkuma komisijai ir jāizvērtē, vai attiecīgo resursu nodošana ir pierādīta (piemēram, pretendents ir izveidojis personu apvienību, kura kopumā ir atbildīga par līguma izpildi, t.sk. finansiālajām saistībām, vai ir iesniedzis citus līdzvērtīgus pierādījumus, no kuriem ir secināms, ka pretendents var vērā ņemami balstīties uz šīs personas saimniecisko un finansiālo stāvokli, garantējot publiskajam partnerim drošību par visa līguma izpildi)¹².

¹² sk. Senāta 2016.gada 26.februāra sprieduma lietā Nr. SKA-1/2016 (A420389812)

Attiecībā uz **tehniskajām un profesionālajām spējām** pretendents var balstīties uz citu personu iespējām, ja tas ir nepieciešams iepirkuma līguma izpildei, neatkarīgi no savstarpējo attiecību tiesiskā rakstura.

Šādā gadījumā pretendents pierāda iepirkuma komisijai, ka tam **faktiski** būs pieejami šo personu resursi, kuri pašam nav un kas ir nepieciešami iepirkuma līguma izpildei uz visu iepirkuma līguma izpildes laiku, ciktāl tie būs nepieciešami, iesniedzot šo personu apliecinājumu vai vienošanos par nepieciešamo resursu nodošanu pretendenta rīcībā.

Attiecībā uz apakšuzņēmējiem iepirkuma nolikumā var tikt iekļauti šādi nosacījumi:

- gadījumā, ja pretendents līguma izpildei plāno piesaistīt **apakšuzņēmējus**, piedāvājumā norāda visus tos apakšuzņēmējus (un tiem nododamās līguma daļas), kas sniegs pakalpojumus vismaz **10 %** apmērā no kopējās iepirkuma līguma summas;
- piedāvājumā norāda tās iepirkuma līguma daļas, kuras nodos izpildei apakšuzņēmējiem, kā arī visus paredzamos apakšuzņēmējus (neatkarīgi no tā, vai apakšuzņēmējam nododamo pakalpojumu vērtība sasniedz 10 % vai nē)(*nolūkā pārliecināties, ka piegādātājs spēs izpildīt iepirkuma līgumu*);
- norāde, kurus īpaši svarīgus uzdevumus pildītu pats pretendents vai personu apvienības dalībnieks, nevis apakšuzņēmējs.

Pretendents, lai apliecinātu profesionālo pieredzi vai publiskā partnera prasībām atbilstoša **personāla pieejamību**, var balstīties uz citu personu iespējām tikai tad, ja šīs personas sniegs pakalpojumus, kuru izpildei attiecīgās spējas ir nepieciešamas.

2.3. ATBILSTĪBA PROFESIONĀLĀS DARBĪBAS VEIKŠANAI

Publiskais partneris drīkst pieprasīt pierādījumus tam, ka pretendents uz piedāvājuma iesniegšanas brīdi ir reģistrēts, licencēts vai sertificēts **atbilstoši pretendenta reģistrācijas vai pastāvīgās dzīvesvietas valsts normatīvo aktu prasībām**, ievērojot šādus nosacījumus:

- nedrīkst noteikt prasības attiecībā uz minimālo laiku kopš pretendenta reģistrēšanas, licencēšanas vai pilnvarošanas, vai kļūšanas par noteiktas organizācijas biedru;

- lai pierādītu tiesības veikt profesionālo darbību, pretendents nevar balstīties uz citām personām, jo šādām tiesībām jāpiemīt pašam pretendenta;
- citu dalībvalstu komersantiem nedrīkst likt reģistrēties oficiāli apstiprinātā sarakstā vai sertificēties tālab, lai tie varētu piedalīties iepirkumā; ir jāatzīst līdzvērtīgi sertifikāti, ko izdevušas citu dalībvalstu struktūras.

Svarīgi ir atcerēties, ka publiskajam partnerim, izvirzot jebkādu kvalifikācijas prasību, ir jāparedz pārbaudes metode un līdzekļi, ar kādiem piedāvājumu vērtēšanas laikā tas gūs pārliecību par attiecīgās kvalifikācijas prasības izpildi/neizpildi. Tas nozīmē, ka, izvirzot prasību, ka pretendenta jābūt reģistrētam atbilstoši pretendenta reģistrācijas vai pastāvīgās dzīvesvietas valsts normatīvo aktu prasībām, ir jāparedz arī, kādā veidā un ar kādu līdzekļu palīdzību publiskais partneris gūs pārliecību par minētās prasības izpildi, piemēram, iepirkuma nolikumā var ietvert šādus nosacījumus par pretendenta reģistrācijas pārbaudi:

- par **Latvijā reģistrēta** pretendenta reģistrācijas faktu iepirkuma komisija pārliecinās Uzņēmumu reģistra tīmekļvietnē www.ur.gov.lv. vai Valsts ieņēmumu dienesta saimnieciskās darbības veicēju datu bāzē;
- ja publiskais partneris publiskajās datubāzēs nevarēs iegūt attiecīgu informāciju vai neiegūs pilnīgu informāciju, to pieprasīs pretendenta;
- ja piedāvājumu iesniedz fiziskā persona, tai ir jābūt reģistrētai saimnieciskajai darbībai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā līdz dienai, kad publiskais partneris ir tiesīgs slēgt iepirkuma līgumu;
- **ārvalstī reģistrētam** pretendenta jāiesniedz attiecīgās ārvalsts kompetentās institūcijas izsniegts dokuments, kas apliecina, ka pretendents ir reģistrēts atbilstoši tās valsts normatīvo aktu prasībām, un attiecīgās ārvalsts kompetentās institūcijas izsniegtu dokumentu (tulkošu un apliecinātu dokumenta kopiju), kas apliecina pretendenta likumiskā pārstāvja (vadītāja, direktora) paraksta tiesības;
- **jā** minētā informācija ir pieejama publiski, ārvalstīs reģistrēts pretendents ir tiesīgs norādīt precīzu tīmekļa vietnes adresi, kurā attiecīgu informāciju ir iespējams pārbaudīt.

Līdzīgs princips ir attiecināms uz visām prasībām, kuras tiek iekļautas nolikumā, tādā veidā nodrošinot objektīvu un samērīgu piedāvājumu vērtēšanu iepirkuma norises laikā.

2.4. PRASĪBAS SAIMNIECISKAJĀM UN FINANŠU IESPĒJĀM

Publiskais partneris var noteikt prasības attiecībā uz pretendenta saimniecisko un finansiālo stāvokli, kas nepieciešamas iepirkuma līguma izpildei. Šādas prasības var attiekties uz:

- pretendenta gada minimālo finanšu apgrozījumu (proti, neto apgrozījumu), tai skaitā konkrētā iepirkuma priekšmeta jomā;
- pretendenta finanšu rādītājiem;
- profesionālā riska apdrošināšanu.

Nosakot prasības attiecībā uz pretendenta finanšu apgrozījumu, ņem vērā šādus nosacījumus:

- gada minimālā finanšu apgrozījuma vērtība nedrīkst būt lielāka **kā divas** paredzamās līgumcenas;
- ja iepirkums sadalīts daļās, minimālo finanšu apgrozījumu nosaka samērīgi katras daļas paredzamajai līgumcenai;
- izņēmuma gadījumā, kad iepirkuma līguma izpilde ir saistīta ar īpašiem riskiem attiecīgo pakalpojumu rakstura dēļ, gada minimālais apgrozījums var tikt noteikts lielāks, attiecīgo izņēmuma piemērošanu pamatojot iepirkuma dokumentos;
- minimālo finanšu apgrozījumu drīkst prasīt **ne vairāk kā par trīs iepriekšējiem pārskata gadiem** (ciktāl informācija pieejama, ņemot vērā dibināšanas vai darbības uzsākšanas laiku);
- nolikumā skaidri jādefinē, **vai** tiek prasīts **minimālais vidējais gada** apgrozījums visā periodā **vai minimālais katra gada** apgrozījums;
- nolikumā jāparedz, ka pretendenta, kurš darbību ir uzsācis vēlāk nekā nolikumā prasītā pārskata perioda sākums, apgrozījumam jāatbilst izvirzītajai prasībai tā darbības periodā.

Nosakot prasības attiecībā uz pretendenta finanšu rādītājiem, parasti izvēlas tādus rādītājus kā:

- likviditātes koeficients;
- pašu kapitāls.

Tomēr jāņem vērā, ka iepirkuma nolikumā ir skaidri norādāmas objektīvas un nediskriminējošas metodes un kritēriji, ko izmantos finanšu rādītāju noteikšanā.

Likviditātes koeficients raksturo uzņēmuma spēju segt īstermiņa saistības un uzņēmuma apgrozāmo līdzekļu pietiekamību.

Negatīvs pašu kapitāls ir viens no pirmajiem indikatoriem, kas liecina par iespējamām uzņēmuma finanšu grūtībām. Līdz ar to pašu kapitāla stāvoklis tiek vērtēts un pastāv iespēja izvirzīt prasību par pretendenta pozitīvu pašu kapitālu.

Izvirzot konkrētas prasības saimnieciskajām un finanšu iespējām, šiem rādītājiem ir jābūt objektīvi piemērotiem saimnieciskās darbības subjekta iespēju noskaidrošanai. Noteiktajam sliekšnim jāatbilst attiecīgā līguma nozīmīgumam, esot par objektīvu pierādījumu pietiekamam ekonomiskam un finanšu pamatam, kas ļauj izpildīt šo līgumu, tomēr nepārsniedzot to, kas saprātīgi nepieciešams šī mērķa sasniegšanai¹³.

Iepirkuma nolikumā ietver:

- informāciju par to, kādi pierādījumi pretendentam ir jāiesniedz, lai apliecinātu savu atbilstību kvalifikācijas prasībām;
- norādi, ka publiskais partneris pieņem arī citus dokumentus, ar ko pretendents var apliecināt savu atbilstību, ja pamatotu iemeslu dēļ nespēj iesniegt prasītos dokumentus un uzskata tos par piemērotiem.

2.5. PRASĪBAS PIEREDZEI UN PROFESIONĀLAJĀM IESPĒJĀM

Publiskais partneris izvērtē to, kādas spējas ir objektīvi nepieciešamas iepirkuma līguma izpildei, nosakot prasības veidā, kas nodrošina pēc iespējas lielākam ieinteresēto piegādātāju lokam iespēju piedalīties iepirkumā.

Publiskais partneris, nosakot katru prasību, norāda arī, kādi dokumenti vai citi pierādījumi ir iesniedzami, lai apliecinātu attiecīgās tehniskās un profesionālās spējas. Lai izvairīties no iespējamiem konkurences ierobežojumiem un ņemot vērā to, ka pretendenti var būt arī ārvalstīs reģistrētas personas, kas nozīmē, ka attiecīgas valsts normatīvie akti visdrīzāk atšķirsies no Latvijas nacionālā regulējumā paredzētajiem, ir ieteicams paredzēt pēc iespējas plašāku iesniedzamo dokumentu/pierādījumu klāstu. Ņemot vērā, ka Eiropas Savienības dalībvalsts, tostarp Latvija, PIL un SPSIL regulējumā pārņem Eiropas komisijas izstrādātās direktīvas, kas nozīmē, ka principi, kuri ir piemēroti regulējumā, ir līdzīgi. Lai izprastu, kādi pierādījumi ir iespējami citās dalībvalstīs, ir ieteicams iepirkuma dokumentācijas izstrādes laikā vai arī iepirkuma norises laikā kā

¹³ sk. ES Tiesas 2012.gada 18.oktobra sprieduma lietā „Édukövízig un Hochtief Construction”, C-218/11, ECLI:EU:C:2012:643

palīgīdzekli aplūkot Eiropas komisijas tīmekļa vietni "*Ecertis*"¹⁴, kur ir pieejama informācija par dažādiem iespējamiem pierādījumiem, kurus savā darbā varētu izmantot iepirkuma komisija. Eiropas komisijas izstrādāts kritēriju un pierādījumu meklēšanas rīks ļauj meklēt informāciju gan pēc valsts, gan pēc prasības, gan pēc pierādījuma nosaukuma.

Publiskajam partnerim, nosakot iesniedzamos dokumentus, jāņem vērā:

- konkrēto pieprasīto dokumentu iegūšanas iespējas, tāpēc ieteicams nolikumā prasību par konkrētiem dokumentiem papildināt ar norādi „vai citi dokumenti”;
- vairāku obligāti iesniedzamu dokumentu pieprasīšana vienas un tās pašas prasības apliecināšanai uzskatāma par nesamērīgu un rada nepamatotu administratīvo slogu pretendenta.

Pieredzes prasības var tikt izvirzītas atbilstoši (samērīgi) iegādājamā pakalpojuma apjomam, sarežģītībai un citiem būtiskiem aspektiem:

- apliecināt konkrētu pieredzi noteiktajā periodā, proti, jāprasa informācija par sniegtajiem pakalpojumiem, nevis nostrādātajiem gadiem kā tādiem;
- drīkst apliecināt ar pieredzi, kas ir iegūta ne vairāk kā trīs iepriekšējos gados attiecībā uz pakalpojumiem, tad publiskajam partnerim nolikumā nav tiesību norādīt īsāku pieredzes apliecināšanas periodu;
- drīkst noteikt garāku pieredzes apliecināšanas periodu, ja tas nepieciešams konkurences veicināšanai (piemēram, tiek sniegti specifiski pakalpojumi, kam līdzīgi ir tikuši veikti konkrētā laika periodā, kas neiekļaujas iepriekšējos trīs gados);
- publiskajam partnerim nav pamata neatzīt aktuālu pieredzi, kas iegūta kārtējā gada laikā;
- izvirzot prasības atsauksmēm, jāņem vērā, ka nav nozīmes atsauksmes izsniegšanas termiņam;
- pieprasot konkrētas izziņas, publiskajam partnerim jāievēro, lai pretendenta netiek radīts pārlieku liels administratīvais slogs.

Gadījumā, ja iepirkuma nolikums tiek sagatavots un iepirkums izsludināts gada nogalē, publiskais partneris ir tiesīgs izvēlēties pieredzes apliecināšanas periodu noteikt, skaitot iepriekšējos gadus no tā gada, kurā iepirkums izsludināts, vai arī skaitot iepriekšējos gadus no tā gada, kad piedāvājumi tiks atvērti.

¹⁴ <https://ec.europa.eu/tools/ecertis/#/homePage> , aplūkots 10.05.2021.

Izvirzot prasības pretendentiem nepieciešamajai pieredzei un profesionālajām spējām, ņem vērā šādus nosacījumus:

- nenosaka prasības attiecībā uz minimālo piegādātāja darbības laiku – var izvirzīt prasības par konkrētu sniegto pakalpojumu, nevis pieredzes prasību par konkrētu periodu;
- nenosaka prasības par konkrētā valstī/reģionā, konkrētu subjektu pasūtījumos bez objektīva pamatojuma (piemēram, pasūtītāju PIL izpratnē, valsts pārvaldes iestāžu pasūtījumos iegūtu pieredzi);
- pieredzes prasībā **nepieļauj atsauci uz nacionālajiem normatīvajiem aktiem;**
- nenosaka prasības **par vairāk nekā trīs** līdzvērtīgu pakalpojumu sniegšanu;
- nenosaka pieredzi projektos/līgumos, kas finansēti no konkrēta avota (piemēram, Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Kohēzijas fonds);
- nepieļauj prasību par latviešu valodas zināšanām pakalpojuma sniedzējiem (tomēr pieļaujams prasīt īpašos, izņēmuma gadījumos);
- prasības par konkrētu gadu pieredzi, pastāvot objektīvam pamatojumam un ņemot vērā iepirkuma priekšmetu, varētu tikt izvirzītas noteiktu pakalpojumu līgumu gadījumos.

Bieži vien prasībās tiek iekļauti jēdzieni, kurus piegādātāji, kā arī publiskā partnera iepirkuma komisijas locekļi var saprast atšķirīgi (pastāv jēdzienu interpretācijas iespējas), nepaskaidrojot šo jēdzienu nozīmi. Līdz ar to publiskajam partnerim, lai nodrošinot, ka izvirzītas prasības ir skaidras trešajām pusēm, sagatavojot iepirkuma nolikumu, ieteicams maksimāli skaidrot jēdzienus, kuri tam ir būtiski un kuri interpretācija varētu atšķirties.

Pretendentu kvalifikācijas prasību noteikšana ir publiskā partnera rīcības brīvība. Tā vērsta uz to, lai piedāvājums atbilstu publiskā partnera iecerēm un tas saņemtu iepirkuma priekšmetam atbilstošu un pēc iespējas kvalitatīvu izpildījumu. Tādēļ pretendentu un arī tiesas vērtējums par to, ka attiecīgo pakalpojumu, iespējams, var izpildīt arī ar zemāku vai ar citu kvalifikāciju, lielā mērā būtu spekulatīvs un ārpus to kompetences¹⁵.

Katrā iepirkumā pastāv objektīva nepieciešamība samazināt publiskā partnera risku iegādāties nekvalitatīvu pakalpojumu, un tieši pakalpojumu sniedzēja **pieredze ir viens no faktoriem, kas ļauj novērtēt sagaidāmo**

¹⁵ sk. Augstākās tiesas 2015.gada 13.maija rīcības sēdes lēmumu lietā Nr. SKA-299/2015

pakalpojumu kvalitāti¹⁶. Publiskajam partnerim jāspēj racionāli pamatot, kā konkrētā prasība ir saistīta ar iepirkuma līguma kvalitatīvu izpildi, proti, kāpēc tā nepieciešama¹⁷.

2.6. PRASĪBAS IESAISTĪTAJAM PERSONĀLAM

Izvirzot prasības speciālistiem nepieciešamajai pieredzei, ņem vērā šādus nosacījumus:

- atsauksmes speciālistiem ne vienmēr tiek izdotas (parasti pasūtītāji tās izdod piegādātājiem), tādēļ jāparedz tiesības papildināt atsauksmi ar citiem pierādījumiem par konkrētā speciālista iesaisti konkrētā līguma izpildē;
- prasot konkrētus apliecinājumus personāla izglītībai vai kvalifikācijai, ir jāpieļauj iespēja, ka speciālista kvalifikācijas atbilstībai var iesniegt arī citus pierādījumus; piemēram, projektu vadītāja profesionālo kvalifikāciju var apliecināt gan augstākā izglītība projektu vadības jomā, gan augstākā izglītība jebkurā jomā un sertifikāts projektu vadībā;
- attiecībā uz ārvalstu speciālistiem, kas nodrošinās īslaicīgu pakalpojumu sniegšanu, uz piedāvājumu iesniegšanas brīdi var prasīt iesniegt tikai profesionālo kvalifikāciju apliecinājošus dokumentus atbilstoši attiecīgā speciālista valsts izvirzītajām prasībām, nevis kvalifikācijas atzīšanas apliecību, jo atzīšanas process šādiem speciālistiem nav jāiziet;
- nav pamatoti iekļaut prasību, saskaņā ar kuru ārvalstu speciālistiem jau uz piedāvājumu iesniegšanas brīdi jāiesniedz Latvijas tiesību aktiem atbilstoši speciālistu kvalifikāciju un izglītību apliecinājoši dokumenti (proti, Latvijā atzīti dokumenti).

2.7. PRASĪBAS KVALITĀTES VADĪBAS NODROŠINĀŠANAI

Tikai tad, ja iepirkuma paredzamā līgumcena ir vienāda ar Ministru kabineta noteiktajām līgumcenu robežvērtībām vai lielāka, atbilstoši PIL 47. pantam nolikumā var pieprasīt, lai pretendents būtu tāda kvalitātes nodrošināšanas sistēma, ko ir apstiprinājusi akreditēta institūcija, piemēram, ISO kvalitātes standarts. Taču, paredzot prasību, piemēram, par uzņēmumā ieviesto kvalitātes

¹⁶ sk. Augstākās tiesas 2018.gada 21.maija lēmums SKA-1222/2018

¹⁷ sk. Senāta 2020.gada 25.februāra lēmuma par pagaidu aizsardzību lietā Nr. SKA-948/2020 (A420125120, ECLI:LV:AT:2020:0225.A420125120.6.L)

standartu ir jāatceras, ka uzņēmumā var tikt ieviesta arī līdzvērtīga kvalitātes sistēma, attiecīgi nav objektīvi ierobežot konkurenci, paredzot tikai un vienīgi ISO kvalitātes standarta ieviešanu uzņēmumā – ir jāparedz arī līdzvērtīgi pierādījumi kvalitātes standarta ieviešanu uzņēmumā.

2.8. EIROPAS VIENOTAIS IEPIRKUMU DOKUMENTS

Eiropas vienotā iepirkuma procedūras dokumenta (turpmāk- EVIPD) (*ESPD - European Single Procurement Document*) iesniegšana publiskajam partnerim atvieglo atbilstības pretendentu atlases prasībām izvērtēšanas procesu, jo vienotā formā iesniegtus dokumentus ir vieglāk izvērtēt. Savukārt pretendenta šāda dokumenta iesniegšana ietaupa laiku, kas citādi tiktu pavadīts, sagatavojot atbilstošus pierādījumus.

Pretendents, lai apliecinātu, ka tas atbilst iepirkuma procedūras dokumentos noteiktajām pretendentu atlases prasībām, kā sākotnējo pierādījumu drīkst iesniegt **EVIPD**.¹⁸

Attiecīgi publiskais partneris iepirkuma nolikumā norāda šādu iespēju un paskaidro, kā šāds dokuments ir iesniedzams, proti, publiskais partneris, izmantojot EVIPD sagatavošanas rīku, primāri izveido EVIPD sagatavi, ko pretendents var lejupielādēt, aizpildīt un pievienot piedāvājumam elektroniski, attiecīgi informāciju, kā to veikt, publicē nolikumā.

Publiskais partneris nolikumā iekļauj informāciju par to, par kādiem subjektiem pretendenta ir jāiesniedz EVIPD, proti, tas ir jāiesniedz:

- par katru piegādātāju apvienības dalībnieku (arī par katru personālsabiedrības dalībnieku, ja pretendents ir personālsabiedrība);
- par katru personu, uz kuras iespējām pretendents balstās, lai apliecinātu, ka tā kvalifikācija atbilst paziņojumā par līgumu vai iepirkuma procedūras dokumentos noteiktajām prasībām;
- par katru tā norādīto apakšuzņēmēju, kura sniedzamo pakalpojumu vērtība ir vismaz 10 % no iepirkuma līguma vērtības.

Gadījumā, ja pretendents, kuram tiks piešķirtas iepirkuma līguma slēgšanas tiesības, ir iesniedzis EVIPD kā sākotnējo pierādījumu atbilstībai pretendenta atlases prasībām, iepirkuma komisija pirms lēmuma pieņemšanas pieprasa

¹⁸ Veidlapas forma pieejama: <http://espd.eis.gov.lv/> ; https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/digital/espd_en aplūkots 10.05.2021.

iesniegt dokumentus, kas apliecina pretendenta atbilstību prasībām. Minētos dokumentus iepirkuma komisijai ir tiesības pieprasīt jebkurā iepirkuma stadijā.

Papildus, iepirkuma nolikuma izstrādes laikā publiskajam partnerim ir jāatceras, ka valstī ir saistošs regulējums par sankciju piemērošanu publiskajos iepirkumos, par kuru detalizētu skaidrojumu ir sagatavojis IUB¹⁹.

¹⁹ [https://www.iub.gov.lv/sites/iub/files/content/Skaidrojumi%20\(no%2018.05\)/skaidrojums_sankcijas_20200427_.pdf](https://www.iub.gov.lv/sites/iub/files/content/Skaidrojumi%20(no%2018.05)/skaidrojums_sankcijas_20200427_.pdf) , aplūkota 10.05.2021.

3. FEA PRETENDENTU KVALIFIKĀCIJAS PRASĪBU PIEMĒRI

Šajā sadaļā Vadlīnijās tiek piedāvātas dažādas **provizoriskas redakcijas** FEA iepirkuma pretendentu un speciālistu kvalifikācijas prasībām, kuras ir precizējamas atbilstoši katra publiskā partnera vajadzībām, atsevišķos gadījumos arī papildinot vai grozot redakciju, ņemot vērā ieteikumus šo Vadlīniju 2.sadaļā.

Ar zīmi **/^* un tekstu *italic* formātā ir iestrādāti papildu skaidrojumi publiskajam partnerim.

Pelēkā krāsā ([...]) ir atzīmētas provizorisko prasību mainīgās sadaļas.

Publiskajam partnerim ir jāpārbauda, vai tā sagatavotā iepirkuma dokumentācija ir strukturēta, tajā ir konsekvence lietojamā terminoloģijā un saīsinājumos, kā arī jāpārlicinās par punktu un apakšpunktu numerācijas korektumu, savstarpējo atsauču uz nolikuma punktu korektumu.

Publiskais partneris, analizējot savu nepieciešamību un tehniskajā specifikācijā izvirzītos darba uzdevumus, izvērtē, kādas pretendentu un kādu speciālistu kvalifikācijas prasības iekļaut sagatavotajā nolikumā.

3.1. ATBILSTĪBA PROFESIONĀLĀS DARBĪBAS VEIKŠANAI

Izvirzītā prasība	Iesniedzamais dokuments (vai vairāki)
Pretendents, personālsabiedrība un visi personālsabiedrības biedri (ja piedāvājumu iesniedz personālsabiedrība) vai visi personu apvienības dalībnieki (ja piedāvājumu iesniedz personu apvienība), kā arī apakšuzņēmēji un persona, uz kuras iespējām pretendents balstās (ja pretendents pakalpojuma sniegšanai plāno piesaistīt apakšuzņēmēju vai personu, uz kuras iespējām pretendents balstās) normatīvajos tiesību aktos noteiktajos gadījumos ir	Par Latvijas Republikā reģistrēto pretendentu, piegādātāju apvienības dalībnieku, apakšuzņēmēju vai personu, uz kuras iespējām pretendents balstās, reģistrāciju atbilstoši normatīvo aktu prasībām (ja normatīvie akti to paredz) iepirkuma komisija pārbaudīs publiski pieejamās datubāzēs vai attiecīgajā reģistra iestādē. Ārvalstīs reģistrētam pretendentam jāiesniedz kompetentas attiecīgās valsts institūcijas izsniegts

reģistrēti komercreģistrā vai līdzvērtīgā reģistrā ārvalstīs, ja attiecīgās valsts normatīvie akti to paredz.	dokuments, kas apliecina, ka pretendents ir reģistrēts atbilstoši tās valsts normatīvo aktu prasībām un norāda uz paraksttiesīgās personas paraksta tiesībām, vai cita veida apliecinājums par reģistrāciju, ja ārvalsts kompetentā iestāde šādu dokumentu neizsniedz.
---	--

3.2. PRASĪBAS SAIMNIECISKAJAM UN FINANSIĀLAJAM STĀVOKLIM

Prasības attiecībā uz pretendenta gada minimālo finanšu apgrozījumu:

Izvirzītā prasība	Iesniedzamais dokuments
Pretendenta minimālais vidējais gada finanšu apgrozījums trīs iepriekšējo pārskata gadu laikā ir [..^] euro (bez PVN)*	Pretendenta parakstīts apliecinājums par pretendenta gada vidējo finanšu apgrozījumu (sadalījumā pa gadiem), ņemot vērā iepriekšējos trīs noslēgtos pārskata gadus.
VAI	
Pretendenta minimālais katra gada finanšu apgrozījums trīs iepriekšējo pārskata gadu laikā ir [..^] euro (bez PVN)	Attiecībā uz pretendentiem, kas savu darbību tirgū uzsākuši vēlāk, apliecinājums par vidējo gada finanšu apgrozījumu iesniedzams par nostrādāto periodu
Ja pretendents ir reģistrēts (dibināts) vēlāk, tad minētā prasība attiecas uz pretendenta faktisko darbības periodu	

*aprēķins tiks veikts, izmantojot formulu $(2020+2019+2018)/3$

^publiskajam partnerim ir jāņem vērā PIL prasība, kas paredz, ka summa nedrīkst pārsniegt divas paredzamās līgumcenas

Prasības attiecībā uz pretendenta finanšu rādītājiem:

Izvirzītā prasība	Iesniedzamais dokuments (vai vairāki)
likviditātes koeficients (t.i., apgrozāmie līdzekļi/ īstermiņa saistības) ir ne mazāks kā viens*	Pretendents iesniedz pēdējā finanšu gada bilances izdruku no VID elektroniskās deklarēšanās sistēmas vai zvērināta revidenta apstiprinātu operatīvo bilanci.
likviditātes koeficients (t.i., (apgrozāmie līdzekļi-krājumi)/ īstermiņa saistības) ir ne mazāks kā viens**	
	Ārvalstīs reģistrētajiem pretendentiem jāiesniedz finanšu pārskats, kas iesniegts attiecīgās valsts kompetentajā institūcijā vai

ir pozitīvs pašu kapitāls, t.i., bilances postenis "pašu kapitāls kopā"	zvērināta revidenta apstiprinātu operatīvo bilanci. Pretendents, kurš savu darbību uzsācis nesen, un pārskata gads vēl nav noslēdzies, iesniedz zvērināta revidenta apstiprinātu operatīvo bilanci.
---	--

*vispārējais apgrozāmo līdzekļu koeficients

** stingrais apgrozāmo līdzekļu koeficients

Piemēri prasībām attiecībā uz piegādātāju apvienību saimniecisko un finansiālo stāvokli:

- pretendenta gada vidējais finanšu apgrozījums iepriekšējos 3 pārskata gados ir ne mazāks kā [..^] euro; piegādātāju apvienība šo prasību var izpildīt kopumā, summējot apgrozījumu;
- pretendenta gada finanšu apgrozījums iepriekšējos 3 pārskata gados ir ne mazāks kā [..^] euro; ja pretendents ir piegādātāju apvienība, tad vismaz vienam tās dalībniekiem jābūt nepieciešamajam finanšu apgrozījumam noteiktā apmērā;
- vismaz vienam no piegādātāju apvienības dalībniekiem jāpierāda vismaz 50% no prasītā finanšu apgrozījuma;
- ja piedāvājumu iesniedz piegādātāju apvienība, tad tās dalībniekiem, uz kuru finansiālajām spējām pretendents balstās un kuri būs finansiāli atbildīgi par līguma izpildi, katram atsevišķi likviditātes koeficientam ir jābūt ne mazākam kā viens;
- ja piedāvājumu iesniedz piegādātāju apvienība, prasība par pozitīvu pašu kapitālu attiecināma uz apvienības dalībniekiem, uz kuru finansiālajām spējām pretendents balstās un kuri būs finansiāli atbildīgi par līguma izpildi.

^publiskajam partnerim ir jāņem vērā PIL prasība, kas paredz, ka summa nedrīkst pārsniegt divas paredzamās līgumcenas

3.3. TEHNISKĀS UN PROFESIONĀLĀS SPĒJAS

Izvirzītā prasība	Iesniedzamais dokuments (vai vairāki)
Pretendentam iepriekšējo trīs gadu laikā (t.i., [..], [..], [..] gadā un [..] gadā līdz piedāvājuma iesniegšanas dienai) ir pieredze publiskās un privātās partnerības projektu finanšu un ekonomisko aprēķinu (finanšu	pieredzes saraksts atbilstoši nolikuma [..].pielikumam

analīzes, ekonomiskās analīzes, jūtīguma un risku analīzes, izmaksu un ieguvumu analīzes, kā arī dažādu finanšu modeļu salīdzināšanas, ieguldījumam atbilstošās vērtības (IAV) noteikšanu) dokumentu analīzē/izstrādē, tai skaitā analizējot projekta aktīvu klasificēšanu privātā vai publiskā partnera aktīvu bilanci (<i>ārpus balances saistības un balances saistības</i>)	pasūtītāja atsauksme vai cits dokuments (piemēram, noslēgtais līgums, pieņemšanas nodošanas akts u.c.), kas nepārprotami apliecina nolikumā minēto pieredzi
Pretendents iepriekšējo trīs gadu laikā (t.i., [...], [...], [...] gadā un [...] gadā līdz piedāvājuma iesniegšanas dienai) ir veicis publiskās un privātās partnerības projekta līguma/līguma projekta saskaņošanu ar Eurostat, veicot risku starp privāto un publisko sektoru sadalījumu*	

**Ņemot vērā to, ka FEA ir jāatspoguļo ne tikai risku sadalījums atbilstoši MKN Nr.1152 prasībām, bet arī atbilstoši ES statistikas biroja Eurostat izstrādātajam detalizētam risku un ieguvumu sadalījumam starp privāto un publisko partneri, pretendents, kas nav veicis šo saskaņojumu un strādājis un komunicējis ar Eurostat, nevarēs izstrādāt kvalitatīvu metodoloģiju minēto risku sadalījuma aprakstam. Eurostat līdzvērtīgas iestādes ES nav, līdz ar to šajā gadījumā der tikai un vienīgi pieredze ar Eurostat, kas piemīt daudziem no tirgus dalībniekiem. Atbilstoši nacionālajam regulējumam PPP projekti ietver gan PPP, gan koncesijas, bet atbilstoši Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmas Eiropas Savienībā metodoloģijai PPP projekti ir nošķirti no koncesiju projektiem, pamatojoties uz to ienākumu avotu un sekojoši risku iestāšanās varbūtībām un risku pārdali starp lietotājiem, t.i., publisko un privāto partneri. Koncesiju projekti, kur lielāko daļu no projekta ienākumiem veido lietotāju maksājumi, nevis publiskā partnera maksājumi, ir ar ievērojami mazāku risku, ka aktīvi varētu nonākt publiskā partnera bilanci.*

Piemēri, kā piegādātāju apvienībām var prasīt izpildīt kvalifikācijas prasības attiecībā uz nepieciešamo pieredzi:

- prasītā pieredze jāuzrāda vismaz vienam no piegādātāju apvienības dalībniekiem;
- ja prasīta divu pieredzi apliecinošu līgumu izpilde, šo prasību var izpildīt divi apvienības dalībnieki, katrs uzrādot vienu prasībām atbilstošu līgumu.

3.4. PRASĪBAS PRETENDENTA PIEDĀVĀTAJIEM SPECIĀLISTIEM

Izvirzītā prasība*	Iesniedzamais dokuments (vai vairāki)
Kā minimums pretendents jāpiesaista šādi speciālisti, kuri atbilst šādām minimālajām prasībām:	piedāvāto speciālistu saraksts, norādot katra speciālista atbilstību nolikuma

	prasībām ([..].pielikums) pretendenta piesaistītā speciālista rakstiska piekrišana piedalīties līguma izpildē
projekta vadītājs ar vismaz šādu izglītību un šādu iepriekšējo trīs gadu laikā ([..], [..], [..] un [..]..gadā līdz piedāvājumu iesniegšanas dienai) gūto pieredzi: - iegūts vismaz maģistra grāds finanšu vadībā, ekonomikā, uzņēmējdarbības vai biznesa vadībā**; - pieredze konsultāciju jomā, tai skaitā PPP projektos; - pieredze darbā ar starptautiskām finanšu institūcijām; - pieredze projekta vadītāja lomā vismaz divu [infrastruktūras projektu] izstrādē vai citu uz attīstību vērstu dokumentu izstrādē, kur katra projekta kopējais investīciju apjoms sasniedzis vismaz [..] euro	Uz katru piesaistīto speciālistu attiecināmā prasība - speciālista izglītību apliecinošs dokuments, speciālista CV vai dzīvesgājuma apraksts atbilstoši nolikuma [..].pielikumam, kurā ir norādīta speciālista gūtā pieredze, kā arī pieredzi apliecinājoši dokumenti (pasūtītāja atsauksme vai cits dokuments (piemēram, noslēgtais līgums, pieņemšanas nodošanas akts u.c.), kas nepārprotami apliecina nolikumā minēto pieredzi
jurists ar vismaz šādu izglītību un pieredzi: - vismaz 2.līmeņa augstākā izglītība tiesību zinātnē; - iepriekšējo trīs gadu laikā ([..], [..], [..] un [..]..gadā līdz piedāvājumu iesniegšanas dienai) ir praktiskā pieredze juridisko konsultāciju sniegšanā, civiltiesisko līgumu izstrādē publiskajā sektorā [un publisko iepirkumu konkursu noteikumu un līgumu sagatavošanā]	
VAI	
vadošais juridiskais konsultants ar vismaz šādu izglītību un pieredzi: - vismaz maģistra grāds tiesību zinātnē**; - iepriekšējo trīs gadu laikā ([..], [..], [..] un [..]..gadā līdz piedāvājumu iesniegšanas dienai) dalība vismaz vienā publiskās un privātās partnerības projektā juridiskā konsultanta lomā, kura ietvaros ir sniegtas konsultācijas publiskās un privātās partnerības projektos Eiropas Savienības valstīs.	
finanšu eksperts ar vismaz šādu izglītību un pieredzi:	

- iegūts vismaz maģistra grāds finanšu vadībā, ekonomikā, uzņēmējdarbības vai biznesa vadībā**; - iepriekšējo trīs gadu laikā ([..], [..], [..] un [..].gadā līdz piedāvājumu iesniegšanas dienai) ir pieredze kā finanšu un ekonomisko aprēķinu ekspertam (vai konsultantam) vismaz vienā izpētes projektā, kur veikta īstermiņa un ilgtermiņa finansiālās ietekmes analīze uz valsts vai pašvaldības budžetu; - pieredze finanšu un vadības pakalpojuma sniegšanā kā finanšu konsultantam kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm, kas ietver vismaz divu finansēšanas modeļu izstrādāšanu iepriekšējo trīs gadu laikā ([..], [..], [..] un [..].gadā līdz piedāvājumu iesniegšanas dienai) <i>publiskās un privātās partnerības</i> projektiem, kur vismaz viena projekta kapitālo izdevumu apmērs sasniedz vismaz [..] euro.	
VAI	
vadošais finanšu konsultants ar vismaz šādu izglītību un pieredzi: - vismaz maģistra grāds finanšu vadībā vai ekonomikā**; - iepriekšējo trīs gadu laikā ([..], [..], [..] un [..].gadā ir pieredze darbā ar starptautiskām finanšu institūcijām; - iepriekšējo trīs gadu laikā ([..], [..], [..] un [..].gadā līdz piedāvājumu iesniegšanas dienai) dalība vismaz vienā publiskās un privātās partnerības projektā, kur projekta ietvaros ir veikts: ✓ projekta finanšu modeļa makroekonomisko/ finanšu rādītāju vērtējums; ✓ datorizēta finanšu un ekonomisko aprēķinu veikšanas modeļu izstrāde; ✓ optimāla risku dalījuma un vadības modeļa un finansēšanas struktūras izstrāde; ✓ IAV (ieguldījuma atbilstošās vērtības) noteikšana.	
[norādāmas prasības citu speciālistu, piemēram, tehniskais konsultants (būvinženieris), kvalifikācijai un pieredzei, ja nepieciešams]	
Pretendents apliecina, ka nepieciešamības gadījumā līguma izpildes laikā tiks nodrošināta piedāvājumā norādīto speciālistu un ekspertu aizvietošana ar citiem	

speciālistiem un ekspertiem, kas atbilst nolikuma prasībām, saskaņojot to ar pasūtītāju	
---	--

** Atkarībā no iepirkuma priekšmeta sarežģītības un apjoma iepirkuma nolikumā var izvirzīt kādu no minētajām prasībām*

*** Norādīto speciālistu ar maģistra grādu iesaiste ir nepieciešama konkrēta iepirkuma priekšmeta rakstura un sarežģītības dēļ, tā kā speciālistiem būs nepieciešams izpētīt attiecīgas jomas teorētisko un praktisko pamatojumu, veikt datu apkopošanu, piedāvāt Latvijas tiesību un finanšu sistēmai visatbilstošākā risinājumu FEA vadlīniju izstrādes, kas pasūtītāja ieskatā nav pilnvērtīgi un kvalitatīvi izpildāms bez zinātniski pētnieciskā darba pieredzes attiecīgajā jomā, tai skaitā maģistra grāda attiecīgajā jomā.*

4. VISPĀRĪGI IETEIKUMI NOLIKUMA IZSTRĀDEI

Šajā Vadlīniju sadaļā tiek sniegti vispārīgi ieteikumi kvalitatīva FEA izstrādes iepirkuma nolikuma sagatavošanai.

1. No tehniskās specifikācijas satura ir atkarīgas kvalifikācijas prasības, attiecīgi publiskajam partnerim pašam ir **precīzi jādefinē** sava vajadzība un iepirkuma priekšmets. Iepirkuma nolikuma un tehniskās specifikācijas prasībām jābūt savstarpēji salāgotām.

Nav pieļaujams, ka no nolikuma redakcijas izriet, ka iepirkuma priekšmets ir tikai FEA izstrāde, bet no tehniskās specifikācijas teksta izriet, ka iepirkuma priekšmetā ir iekļauta gan priekšizpētes veikšana, gan datu ievākšana un analīze, gan arī FEA izstrāde, gan dažāda veida konsultāciju sniegšana, gan arī, piemēram, partnerības iepirkuma dokumentācijas izstrāde. Atkarībā no publiskā partnera no vajadzības darba uzdevums un tā prasības ir jāstrukturē tā, lai ir uztverams un saprotams iepirkuma līguma saturs, piemēram:

(1) pētījuma veikšana jeb priekšizpētes veikšana;

(2) FEA izstrāde;

(3) rekomendāciju jeb konsultāciju sniegšana PPP projekta realizācijai (tai skaitā, konsultācijas iepirkuma un finanšu jomā).

2. Iestrādājot iepirkuma nolikumā CPV kodu, aicinām norādīt CPV kodu (vai vairākus), vadoties no darba uzdevuma satura.

3. Iestrādājot iepirkuma nolikumā izslēgšanas nosacījumus, aicinām tos precīzi atreferēt no PIL.

4. Izstrādājot iepirkuma nolikuma prasības, aicinām nelietot jēdzienu “*pēdējo*”, piemēram, “*pēdējo trīs gadu laikā*”, PIL paredz jēdzienu “*iepriekšējo*”, attiecīgi tas arī ir jālieto.

5. Ir jāņem vērā, ka publiskajam partnerim būtu jāvērtē tieši piegādātāja tehniskās un profesionālās spējas, nevis nostrādātais laika periods, jo tādā veidā var tikt pārkāpts vienlīdzīgas attieksmes princips attiecībā uz pretendentiem, kuri savu darbību uzsākuši nesen, bet kuru iegūtā pieredze ļauj izpildīt kopējās publiskā partnera izvirzītās pieredzes prasības. Piemēram, gadījumā, kad piegādātājs, kas 6 mēnešus sniedzis, pārtraucis, un atkal noteiktu periodu sniedzis pakalpojumu.

Paredzot kvalifikācijas prasībās, ka pretendents vai speciālistam ir jābūt pieredzei "*iepirkuma priekšmetam līdzvērtīgus pakalpojumus*" sniegšanā, aicinām precīzi definēt, kas šī nolikuma izpratnē tiek uzskatīts par "*iepirkuma priekšmetam līdzvērtīgus pakalpojumus*", jo šāds regulējums ir vispārīgs un nav objektīvi salīdzināms, izvērtējams.

6. Publiskajam partnerim ir jāvērtē iepirkuma dokumentācijas izvirzītās kvalifikācijas prasības kopsakarā. Ja nolikumā izvirzīto kandidātu atlases prasību komplekts norāda uz, iespējams, nepamatotu kandidātu loka ierobežojošu prasību ietveršanu nolikumā ir iespējamās pārsūdzības IUB, kas varētu ietekmēt iepirkuma līguma izpildes uzsākšanu, kā arī īstenošanu.

7. Plānojot FEA izstrādes iepirkuma līguma izpildes termiņu, tas ir jāplāno maksimāli objektīvi, ņemot vērā darba uzdevumu, publiskajam partnerim pieejamos datus, kas nepieciešami FEA izstrādei, FEA saskaņošanai ar CFLA un FM nepieciešamo laiku, precizējumu veikšanai nepieciešamo laiku u.c. faktorus. Tā nesamērīgi īss termiņš FEA izstrādei ir, piemēram 2 mēneši. Šādā termiņa izstrādāt kvalitatīvus FEA (aprakstošo un finanšu daļu) atbilstoši visām MKN Nr. 1152 prasībām un saskaņot FEA ar CFLA un FM, objektīvi nav iespējams un šāds izstrādes termiņš ir nesamērīgi īss.

8. Ir jāņem vērā, ka piedāvājuma izvēles kritēriji nevar tikt precizēti un šādu regulējumu nolikumā iekļaut nedrīkst. Iepirkuma nolikumā precīzi ir jānorāda piedāvājuma izvēles kritērijs. Gadījumā, ja publiskais partneris nolikumā nosaka saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma izvēles kritērija noteikumus, tiem ir jābūt konkrēti izteiktiem un objektīvi salīdzināmiem vai izvērtējamiem.

9. Izstrādājot FEA iepirkuma līguma projektu, lai izvairītos no būtisko līguma grozījumu veikšanas, kam var būt ietekme uz iepirkuma rezultātu, aicinām iepirkuma līgumā modelēt un paredzēt visas iespējamās izmaiņas, kas varētu rasties iepirkuma līguma izpildes laikā.

IZMANTOTO INFORMĀCIJAS AVOTU SARAKSTS

Avota nosaukums	Izdevējs	Pieņemšanas datums vai gads
Publisko iepirkumu likums	Saeima	15.12.2016
Publiskās un privātās partnerības likums	Saeima	18.06.2009
Noteikumi Nr. 1152 "Kārtība finanšu un ekonomisko aprēķinu veikšanai, publiskās un privātās partnerības līguma veida noteikšanai un atzinuma par finanšu un ekonomiskajiem aprēķiniem sniegšanai"	Ministru kabinets	06.10.2009
CFLA mājaslapa	CFLA	-
FM mājaslapa	FM	-
IUB mājaslapa	IUB	-
Augstākās tiesas mājaslapa	AT	
Eiropas Savienības fondu mājaslapa	FM	
Elektronisko iepirkumu sistēma	VRAA	
Eiropas Komisijas tīmekļvietne "Ecertis"	ES	
Publiskās un privātās partnerības finanšu un ekonomisko aprēķinu izstrādes vadlīnijas	CFLA	19.03.2019
A Guide to the Statistical treatment of PPPs (PPP projektu statistiskās uzskaites vadlīnijas)	Eurostat	29.09.2016
European system of accounts ESA 2010 (Eiropas Kontu sistēmas regula (344.lp un 453.-456.lp))	Eurostat	14.12.2013
Manual on Government Deficit and Debt – Implementation of ESA 2010 – 2016 edition (Aktuālā EKS metodoloģijas rokasgrāmata (332.-356.lp))	Eurostat	04.03.2016

PPP KOMPETENCES CENTRA KONTAKTINFORMĀCIJA

Inga Ābrāma

Uzņēmējdarbības un inovāciju
departamenta

Uzņēmējdarbības nodaļas vecākā
eksperte

E-pasts: inga.abrama@cfla.gov.lv

Tālr.: 20044820

Diāna Šklara

Uzņēmējdarbības un inovāciju
departamenta

Uzņēmējdarbības nodaļas vadītāja

E-pasts: diana.sklara@cfla.gov.lv

Tālr.: 29991823